

E-postvedlegget som ikke ble lest

2022-07-05

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les artikkelen ved å klikke her.

4 | NYHETER

Tirsdag 5. juli 2022 | Adresseavisen

NYHETER

Camilla Kilnes

Leder Nyhet og Trondheim
camilla.kilnes@adresseavisen.no

Kjell Ivar Myhr

Leder Dagsorden
kjell.ivar.myhr@adresseavisen.no

E-post-vedlegget som ikke ble lest

Et juridisk notat sendt til flere personer i Helseplattformen AS allerede i 2019, advarer om faren for lovbrudd. Helseplattformens toppsjef sier hun aldri åpnet vedlegget på eposten.

»Trondheim Helseplattformen

Adresseavisen skrev i slutten av juni om at Helseplattformen AS og Helse Midt-Norge har betalt konsultentselskapet Ernst & Young flere hundre millioner kroner mer gjennom en rammeavtale enn det som var lyst ut på anbud.

Jusekspert mener det er et alvorlig brudd på lovverket for offentlige anskaffelser.

Nå kan Adresseavisen fortelle at Helseplattformen AS sin toppsjef kunne ha reagert lenge før mesteparten av pengene ble ubetalt til konsultentselskapet, hvis hun hadde lest en juridisk vurdering hun fikk høsten 2019.

Den ble utarbeidet av advokatfirmaet Wikborg Rein Advokattfirma AS på oppdrag fra Sykehusinnkjøp HF, i forbindelse med Helse Midt-Norge og Helseplattformen AS.

Juridisk notat

Notatet handler om Helseplattformen AS sin mulighet til å bruke rammeavtaler som er inngått av andre, og drøfter flere juridiske problemstillinger.

Der står det også et avsnitt om at en EU-dom fra 2018 gjør at verdien som anslås i anbudet nå må betraktes som et tak for hvor mye penger som kan brukes.

«EU-domstolens avgjørelse medfører at oppdragsgjiver må ha et bevisst forhold til at man må beskrive forventet omfang på rammeavtalen ut fra at det ikke bare vil være informasjon til markedet under anskaffelsen, men at mengden også vil utgjøre en grense for hvor mange avrop oppdragsgjiver kan foreta under rammeavtalen», står det.

Et «avrop» er en bestilling innenfor en overordnet rammeavtale.

I Ernst & Young-avtalens tilfelle er avropene bestillinger av konsulenter til prosjektet.

EU-domstolen slo fast at «det ikke kan gjøres flere avrop på rammeavtalen når man har nådd det maksimale volumet som er angitt i anskaffelsesdokumentene», advarer notatet.

«Videre medfører dommen at avrop utover rammeavtalens maksimale omfang må vurderes opp mot læren om vesentlige endringer, og at avrop som utgjør en vesentlig endring vil utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse».

Allerede overskredet

På det tidspunktet denne juridiske vurderingen ble laget, hadde konsultentselskapet fått utbetalt omlag 200 millioner kroner fra Helse Midt-Norge og Helseplattformen AS - over det dobbelte av totalverdien som anslås i kunngjøringen.

Det viser fakturaer og regnskapsinformasjon fra Helse Midt-Norge og Helseplattformen AS, som Adresseavisen har fått innsyn i.

Likevel fikk Ernst & Young fortsette å fakturere fram til 2021.

Da hadde de fått utbetalt 557 millioner kroner gjennom avtalen som skulle være verdt nær 90 millioner inkludert moms, ifølge kunngjøringen fra anbudet i 2014.

Tidligere styresak

Helseplattformens toppsjef Torbjørn Vanvik har forklart at hun ikke ble klar over EU-dommen før i 2021, etter at avtalen med Ernst & Young var gått ut.

Da var det for seint å rette eventuelle feil, har hun sagt.

Da Adresseavisen konfronterte Vanvik med notatet, avviste hun først å ha sett det.

Åpnet ikke vedlegget

Etter å ha undersøkt saken, viser det seg at hun har fått det som

Juridisk vurdering HMN RHF ...
125 kB

From: Skoglund, Roger
Sent: Monday, September 16, 2019 5:32 PM
To: 'Helse Midt-Norge og Helseplattformen AS' <helseplattformen@helseplattform.no>; Kjell Ivar Myhr <kjell.ivar.myhr@adresseavisen.no>
Subject: FW: Helseplattformens adgang til å foreta avrop på nasjonale og regionale rammeavtaler [WSWR-LEGAL.FID1172379]

Hei,

Se vedlagt juridisk vurdering av »Vurdering av om Helseplattformen AS kan opptre som kunde i eksisterende og fremtidige nas

Det er mye tekst i dokumentet så jeg har gulett ut det som er mest relevant/konklusjonene i vurderingen.

Oppsummert så er konklusjonene positive for HPAS:

- HPAS kan lovlig benytte HMN RHF rammeavtaler
- I fremtidige anskaffelser av rammeavtaler kan HPAS definere som egen kunde med egne rettigheter, eks unntak fra kjøpsloven skal komme til anvendelse.
- Hemit kan fremleie konsulenter til HPAS

Mvh Roger

From: Alf Amund Gulsvik <alf.gulsvik@wikborgrein.no>
Sent: Monday, September 16, 2019 4:20 PM
To: 'Helse Midt-Norge og Helseplattformen AS' <helseplattformen@helseplattform.no>; Skoglund, Roger <Roger.Skoglund@helseplattform.no>
Cc: 'Kjell Ivar Myhr' <kjell.ivar.myhr@adresseavisen.no>
Subject: Helseplattformens adgang til å foreta avrop på nasjonale og regionale rammeavtaler [WSWR-LEGAL.FID1172379]

hei

Vedlagt er som avtalt et notat om Helseplattformens adgang til å foreta avrop på nasjonale og regionale rammeavtaler.

Vi forstår at dette er en kombinasjon av generelle problemstillinger og noen konkrete spørsmål som har oppstått. Gi gjerne besvarelse eventuelt ikke har truffet helt på de faktiske problemstillingene.

Med vennlig hilsen

Wikborg Rein Advokattfirma AS

Alf Amund Gulsvik

Specialist Counsel

Ansvarelig advokat: Alf Amund Gulsvik

WIKBORG|REIN

Trondheim
Postboks 100, 7003 Trondheim
Tlf: 73 50 00 00
E-post: alf.gulsvik@wikborgrein.no

www.wikborgrein.no

vedlegg i en e-post – uten å åpne selve vedlegget.

Det opplyser kommunikasjonssjef Sigrun Berge Engen i Helseplattformen AS til Adresseavisen.

«Notatet ble oversendt en medarbeider i Helseplattformen og videresendt av ham som et vedlegg til Torbjørn Vanvik, med beskjed om at det her ble bekreftet nok en gang at det var greit å benytte rammeavtalene og at dette understøttet informasjon vi hadde innhentet til styresaken fra juni», skriver Berge Engen i en e-post til Adresseavisen.

«Saken var da lukket og avsluttet hos oss før nesten tre måneder siden, og i og med at tidligere vurderinger ble bekreftet, stolte hun på konklusjonen som ble formidlet, og åpnet ikke vedlegget».

Styresak måneder før

Styresaken hun sikter til, er en sak Helseplattformen AS sitt styre behandlet i juni 2019, noen måneder før den siste juridiske vurderingen ble laget.

Da ble nemlig styret om en

juridisk vurdering av om konsulentavtalene fra Helse Midt-Norge kunne brukes videre av det nyopprettede datterselskapet.

I den forbindelse ble styret informert om at Sykehusinnkjøp HF hadde vurdert dette, og kommet til at det var greit.

Etter at Trondheim kommune kom inn som eier av Helseplattformen AS høsten 2019, bestilte Sykehusinnkjøp HF imidlertid en ny juridisk vurdering.

Denne var grundigere, og tok opp flere juridiske problemstillinger.

Det er dette dokumentet – juridisk vurdering nummer to – Vanvik sier hun ikke åpnet.

Adresseavisen har spurt Vanvik hva hun tenker i dag, om at hun ikke åpnet e-post-vedlegget.

– Jeg tenker nå som jeg gjorde da, at jeg hadde fått et klart råd som ble bekreftet av Sykehusinnkjøp, helseforetakets innkjøpsorganisasjon. Det var ingen grunn til å etterprøve dette nærmere ved selv å gå inn i underlagsdokumentasjonen,

svarer Vanvik i en e-post til avisa.

Det ble sendt til henne fra kontraktsforvalteren i Helseplattformen AS med beskjed om

Dette bekrefter hvor viktig det er å få gjort en fullstendig uavhengig gjennomgang av omfang av bruk av konsulenttjenester og de juridiske forhold.

Helge Garås, styreleder i Helseplattformen AS

adressa.no

Her finner du oppdaterte
nyheter hele døgnet.

ermen.no> Vanvik, Torbjørn <Torbjorn.Vanvik@helse-midt.no>
9]

onale og regionale rammeavtaler»

psplikt. Det må imidlertid gis en beskrivelse/eksempler på i hvilke sammenhenger

ged hvis det er noe vi har misforstått, noe som ønskes utdypet eller hvor vi

Notatet ble oversendt toppsjef Torbjørn Vanvik og to andre medarbeidere i Helseplattformen AS fra kontraktsforvalteren i selskapet i september 2019, med beskjed om at det mest relevante var gulett ut. Passasjen med EU-dommen var ikke gulett ut.
Foto: SKJERMBILDE FRA EPOST

at det mest relevante av informasjon var gulett ut.

Passasjen om kontraktsvolum og EU-dommen var ikke gulett ut.

Vanvik skal uansett ikke ha åpnet epostvedlegget.

Sier ingen ba om svaret

Her er det snakk om en svært travel leder som får rundt femti e-poster daglig og som fikk beskjed om at dette bare var en bekreftelse på svar hun hadde fått tidligere, sier kommunikasjonsdirektør Berge Engen.

Hun viser til at den siste juridiske vurderingen «ble ferdigstilt på et tidspunkt da dette ikke lenger var et aktuelt spørsmål» for Helseplattformen AS. Hun omtaler informasjonen om EU-dommen som «tilleggsinformasjon» som verken Helseplattformen AS eller Sykehusinnkjøp HF hadde spurt om.

Berge Engen påpeker at det ikke var kontraktsens volum – altså hvor mye penger det var tillatt å bruke – man var opptatt av å finne ut, men om Helseplattformen AS kunne bruke

avtaler Helse Midt-Norge hadde inngått i det hele tatt.

Notatet var bestilt av Sykehusinnkjøp som svar på et helt annet spørsmål, nemlig om man kunne fortsette å bruke avtalen med Ernst & Young etter at Helseplattformen ble et aksjeselskap som hadde flere eiere enn Helse Midt. Slik ble det også formidlet til Vanvik, sier Berge Engen, som påpeker at informasjonen om EU-dommen står på side ti i et elleve sider langt notat.

Vi finner ikke å ha blitt gjort oppmerksom på den EU-dommen som nevnes i Wikborg/Reins notat på noen annen måte enn at det er nevnt i dette notatet, som er resultat av en annen bestilling, sier hun.

Burde vært lagt fram

Det aktuelle notatet er dermed heller ikke lagt fram for styret i Helseplattformen AS, som er eid av Trondheim kommune (40 prosent) og Helse Midt-Norge (60 prosent).

Nåværende styreleder Helge Garås i Helseplattformen AS, satt i styret også den gangen i

2019, da styret bestilte en juridisk redegjørelse om konsulentavtalene.

Nå sier han følgende om at styret fikk presentert den første, men ikke den andre juridiske vurderingen:

Vurderingen advokatfirmaet Wikborg Rein gjorde, burde vært fremlagt for styret og medført tiltak. Dette bekrefter hvor viktig det er å få gjort en fullstendig uavhengig gjennomgang av omfang av bruk av konsulent-tjenester og de juridiske forhold slik det nåværende styret ba om 27.6, sier Garås i en e-post til Adresseavisen.

Styret i selskapet gikk sist uke inn for en fullstendig gjennomgang av sin egen konsulentbruk, i lys av Adresseavisens avsløring.

Inngått av Helse Midt-Norge

Det er ikke Helseplattformen AS som inngikk avtalen med konsulentfirmaet i 2015, men Helse Midt-Norge.

Det regionale helseforetaket har innromt at de har kjent til både dommen og lovverket på området godt.

Tilsynelatende uten at det har ført til noen reaksjoner fra deres side.

Adresseavisen har bedt helseforetaket oppklare om det er Helse Midt-Norge eller Helseplattformen AS som har ansvar for at bruken av rammeavtalen skjer på en lovlig måte – og hvor stort ansvar Helseplattformen AS har for situasjonen, når det er Helse Midt-Norge sin avtale.

Det vil ikke helseforetaket svare på.

Vi erkjenner at dette har vært en glipp og at vi burde hatt en tettere oppfølging av forholdet. Nå har styret i Helseplattformen vedtatt å iverksette en ekstern juridisk gjennomgang av saken, og vi vil avvente resultatet av denne, sier Ingerid Gunnerød, direktør for stab og prosjektstyring, i en e-post til Adresseavisen.

Diskusjon om verdiberegning

Advokatene Marianne Dragsten og Robert Myhre, som er blant landets fremste jurister innen offentlige anskaffelser, har stilt spørsmål ved at overskridelsene

av rammeavtalen ikke ble oppdaget da EU-dommen kom i 2018.

Samtidig har Dragsten vært tydelig på at en overskridelse som dette – i praksis en mangedobling av verdianslaget i anbudet – heller ikke ville vært lov for EU-dommen.

Verken Helseplattformen AS eller Helse Midt-Norge er enig i at bruken av rammeavtalen er et lovbrudd.

De viser til at det ikke er gjort noen juridisk vurdering av dette spørsmålet.

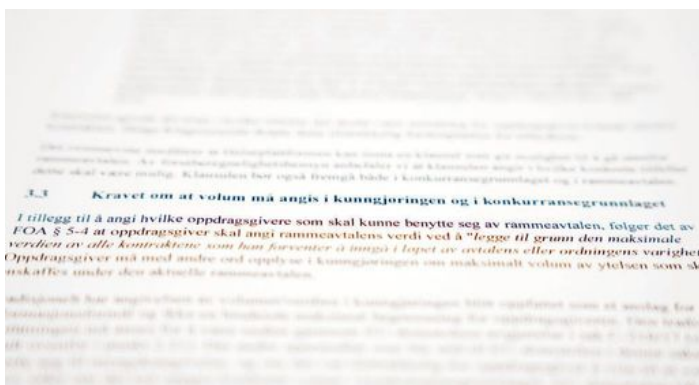
Helseplattformen AS mener også at totalverdien på kontrakten var høyere enn det som står å lese i selve kunngjøringen fra anbudet, og at det er mer riktig å si at kontrakten var verd nær 200 millioner kroner.

Juristene mener det er mest rett å bruke tallet fra kunngjøringen, men at det ikke har betydning for lovligheten.

TORUN STØBAKK 90164061
torun.stobakk@adresseavisen.no

Et juridisk notat sendt til toppsjef Torbjørn Vanvik og flere andre personer i Helseplattformen AS, advarte allerede i 2019 om faren for lovbrudd. Foto: ESPEN BAKKEN

«Tradisjonelt har angivelsen av volumet/verdien i kunngjøringen blitt oppfattet som et anslag for informasjonsformål og ikke en bindende maksimal begrensning for oppdragsgiveren. Den tradisjonelle oppfatningen må anses for å være endret gjennom EU-domstolens avgjørelse», står det i notatet. FOTO: ESPEN BAKKEN